

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti prejema ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 » 60 » » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računijo po petit-vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje drke po prostora. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnishtvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« so prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Solski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Korenski ulici št. 23; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu dela Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Žrtve klerikalizma.

Klerikalizem napravlja iz ljudi suroveže in divjake. Kjerkoli je klerikalizem doma, tam naleti na fanatizirane individuje, ki so sposobni za vse slabo, za dobrega nič. Tako smo se morali že opetovano baviti z divjaštvom, katero je rodila klerikalna gonja v Mirnu, in tako smo morali tudi v sredo povedati, da so bili kaznovani v občutne kazni 4 »katoličani« iz Mirna radi javnega nasilstva.

Klerikalec je divjak in ne pusti nikogar na miru. To svoje divjašvo so kazali v veliki luči na Velikonočni ponedeljek letos nasproti društvu »Miran«, katero je bilo priredilo ta dan lepo veselico. Šli so klerikalci motit to veselico, razgrajat pred okna dvorane, pet in kričati, tako da bi izzvali kak odpor proti sebi. To se sicer ni zgodilo, ker so bili ljudje pametni in ker so vedeli, da že opravi najprvo javna straža svojo dolžnost, ako pojdejo v svojem grdem početju klerikalni junaki predaleč. Ko je slednjič redar Pahor aretiral razsajajočega Antona Preleca, je zavrela kri v teh junakih. Prelec sam se je protivil aretiranju ter se bil z redarjem, prihitelega pa sta ma na pomoč še Iv. Prelec, Andrej Weinberger in Henrik Vuk, ki so ga iztrgali slednjič iz rok redarju. Radi tega je prišlo do kazenske razprave proti imenovanim štirim. Weinberger je hotel tajiti, ali drugi so priznali.

Obsojeni so: Weinberger na dva meseca težke ječe, postrene z dvema postoma in trdim ležiščem v posebni celi dvakrat; Ivan Prelec na 2 meseca težke ječe z jednim postom; Anton Prelec na 1 mesec težke ječe s postom in osamljenjem; Henrik Vuk na 1 mesec težke ječe z jednim osamljenjem. Ko je slišal Wein-

berger obsodbo, je zmerjal redarja Pahorja in ga žalil, tako da bo zopet klican pred sodnike. Takoj tu pa moramo omeniti še, da je Weinberger poseben kinč klerikalcev v Mirnu, ker je bil že kaznovan radi tatvine!

Če odštejemo tega »orla«, smemo reči o drugih, da so žrtve klerikalizma. Le klerikalizem, ki fanatizuje ljudi, je spravil ostale tri mladeniče na kriva pota ter jih privedel v družbo Weinbergerja, le klerikalna gonja proti naprednemu društvu, ki ni storilo nikomur še nič žalega, je privedla mladeniče v ječo. Kaj jim je treba hoditi v težke ječe sedet po mesec dni, po dva meseca? Kaj jim je treba imeti težko vest, se hudovati, sramovati, kaj jim je treba, da ostane ta madež na njih celo življenje?! To so pač plodovi klerikalizma, kateremu so zapadli kot žrtve. Če bi ne stopili v klerikalne vrste, kamor so jih speljali z lepimi besedami in velikimi obljubami, bi bili ostali mirni ljudje, tako, pa so fanatizirani in zbesneli tako, da ne mislijo pri svojem počenjanju na nikake posledice! Pa seveda, kako naj mislijo na posledice, ko pa imajo ob strani gospode v črnih suknjah, češ, saj smo mi tu, nam se ne more nič zgoditi, že naredimo mi, da bo prav, le nič se bati. Ubogi človek misli, da je to res, in zato se razkorači, trka na prsi in kliče: Al' nam kaj morejo? Oštija, kristjani smo mi! Slednjič pa gre predaleč, in zločinu sledi kazen. Tu pa neha prijateljstvo od črne strani, kazni pride, in treba je marširati po taktu: Mi gremo naprej, mi mladi! — v luknjo. Žalostno je to, ali britka resnica! Za tolažbo pa imajo najbrže to, da »trpijo radi Kristusa«, tolažbo jim belijo najbrže še z znanim izrekom: »blagor jim, ki so preganjani, ker njih je nebeško kraljestvo.« Klerikalci znajo tako tolažiti svoje ljudi, kadar jih zavedejo v čisto navadne zločine. Seveda vsa taka bogokletna tolažba prokleta malo pomaga, kajti morali bodo v luknjo, in celo svoje

življenje bodo pomnili, kako strašno nespametni so bili na Velikonočni ponedeljek leta 1905. po Kristusovem rojstvu...

Ne pišemo teh besed radi njih, ker so izgubljeni, ker so žrtve, ali pišemo jih radi drugih, da se ne dajo loviti na klerikalne limanice, da ne verjamejo nič obljubam iz črnih vrst ter se nikakor ne dajo hujskati od nikogar proti svojemu bližnjemu. Občutne kazni, katere so zadele imenovane Mirence, pa naj bodo glasno svarilo, da treba bežati od klerikalcev, da ni varno iti med njihove vrste, ker njihova pota so kriva in vedejo v pogubo.

DOPISI.

S Krasa. — (Šolsko poročilo o stanju ljudskega šolstva okraja sežanskega v letu 1904.—1905.) Tako se zove 28 strani broječa brošurica, katero je izdal okrajni šolski svet sežanski ob koncu tega šolskega leta. Tisk je založil okrajni šolski svet v Sežani, brošurico je tiskala tiskarna »Edinost« v Trstu.

Vsebina te brošurice je sledeča: I. Spis: »Kako naj se otrokom budi in utrjuje ljubezen in udanost do Najvišje cesarske hiše in do domovine«. (Sestavlil Anton Benigar v Tomaji dne 1. julija 1888.); II. »Šolske oblastnosti«. A) »C. kr. deželni šolski svet za gorško gradiščansko grofovino«. B) »C. kr. okrajni šolski svet«. (Redni). (Pomoženi). C) »Krajni šolski svet«. III. »Pregled učiteljstva v okraju«. IV. »Pregled šolske mladine okraja sežanskega«. V. »Pregled knjižnic za učitelje in za solarje, knjig za uboge, šolskih vrtov in poslopij«. Konečno je dodatek z ozirom na knjižnice, šolske dobrotnike in pošne hranilnice.

Pod št. I. omenjeni spis je sam na sebi dober. Žal, da v sestavku mrgoli mnogo germanizmov. Tudi je v spisu vse polno ortografskih in stilističnih napak. V bodoče naj se ne tiska nič nepravilnega, in naj dotična tiskarna gleda na to, da bude tisk pravilen. Sestavek je bil spisan že l. 1888., torej že

pred 17 leti. To vendar ni umestno; naj se približujejo spisi iz najnovejše dobe.

Pod št. II. so omenjeni vsi udje deželnega, okrajnega in vseh krajskih šolskih svetov.

Pri št. III. je omenjena šolska občina, kraji, (vasi, sela, samote), ki so vsolani v šolsko občino; koliko razredov ima šola; definitivni viši učitelji (prav: nadučitelji I), učitelji, voditelji in učitelji; def. učiteljice. Vse to učiteljstvo je označeno po I., II. ali III. plačilni vrsti. Potem so še predalčki za proviz. učitelje, učiteljice, pomožne učitelje, katehete (pomož.) in za posebne učiteljice rokodel.

IV. Točka ima označeno šolsko občino, število šolodolžnih otrok od 6.—12. in od 12.—14. leta (posebe za dečke in posebe za deklice); potem je skupno število, število otrok, ki so obiskovali javno šolo od 6.—12. in od 12.—14. l. (posebe); temu sledi skupno število. Konečno je omenjeno število dečkov in deklic, ki so privatno šolo, strokovno višo šolo obiskovali ali ki so se doma učili. Omenjeno je tudi število dečkov in deklic, ki zavoljo težkih telesnih ali duševnih napak niso hodili v šolo in ravno tako število dečkov in deklic, ki radi bolehnosti in telesne nerazvitosti niso hodili v šolo. — Učilo se je skupaj v 40 šolskih občinah 5382 šolodolžnih otrok.

V. točka imenuje vse ljudske šole po abecednem redu; število del in zvezkov knjižnic za učitelje in otroke; število šolskih knjig za siromašne otroke; štev. šolskih vrtov in drevcesnic; stanje šol. poslopij (popolnoma primer., primer., manj primer. in neprimer.), štev. šolskih sob, ki so popolnoma prim., primer., manj primer. in neprimerne. Ob koncu omenim, da je bilo v okraju 64 razredov, 61 udov učiteljstva, 41 katehetov (pomož.) in 24 posebnih učiteljic rokodel. Šolskih poslopij pa je še bilo 8 manj primernih in 6 neprimernih. Ravno tako je bilo v vsem 14 manj primernih in 9 neprimernih šolskih sob, v katerih se je mučilo učiteljstvo in šolska mladina.

Glede občin, ki podpirajo ubogo šolsko mladino s podporami, imenuje šolsko poročilo Komen, Nabrežino, Sežano; nadalje nemško avstrijsko planinsko društvo v Trstu, ki podpira Škocijansko-Podgrajsko šolo. Častno ome-

— 42 —

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»Prav, to se pravi govoriti!«

»Kdaj hočete voz?«

»V jedni uri.«

»V jedni uri bode stal pred vrati.«

Uro pozneje je mlada prijateljica res pričakoval voz. Bil je navaden izvoščik, ki ga je bilo plemenitima mladina gospodoma mogoče ponuditi samo v teh razmerah. Toda dasi je bil nekaj čisto navadnega in ni vzbujal nikake pozornosti, bi bila mlada prijateljica srečna, če bi bila mogla reči, da je njun tudi za zadnje tri dni.

»Ekscelenca,« vsklikne cicerone, videč Franca, ki je pogledal skozi okno, »ali naj dam pripeljati karoso pred palačo?«

Dasi je bila Francu znana italijanska bahavost, se vendar ozre najprej okoli sebe. Toda nikjer ne vidi nikogar, ki bi mu bile mogle veljati te besede. Ekscelenca je bil on, karosa izvoščik, palača hotel de Londres.

V teh besedah se je izražal značaj naroda.

Franc in Albert odideta doli, in karosa se pripelje pred palačo... Ekscelenci sedeta in iztegneta nogi, cicerone skoči na zadnji del.

»Kam se hočeta peljati, Ekscelenci?«

»Najprej k svetemu Petru in potem v kolozej,« odvrne Albert kot pravi Parižan.

Toda Albert ni vedel, da človek potrebuje cel dan, da si ogleda cerkev svetega Petra, in cel mesec, da jo prouči. In dan jima je torej komaj zadostoval, da si ogledata cerkev svetega Petra.

Prijatelja naenkrat opazita, da se je dan pričel nagibati.

Franc pogleda na svojo uro; bilo je že skoro pet.

Hitro se vrmeta v hotel. Ko dospeta tja, zapove Franc vozniku, naj bode ob osmih zopet pred hotelom. Hotel je pokazati Albertu kolozej v mesečnem svitu, kakor mu je pokazal Petrovo cerkev ob jasnem dnevu. Če človek kaže prijatelju mesto, katero že pozna, dela to s prav tako važnostjo, kakor mu kaže ženo, katero je ljubil.

Franc torej pove vozniku pot. Peljati ju je imel skozi vrata del Popolo, potem ob obzidju in nazaj skozi vrata San-Giovanni. Brez vsake priprave bi se jima kolozej ne bil zdel niti pol toliko mogočen, in zato sta smatrala Kapitol, forum, obok Septimija Severa, žrtvenik Antonina in Favstine in vio Sakro za stopnice na potu k temu cilju.

Sedla sta k mizi. Mojster Pastrini je obljubil svojima gostoma sijajno pojedino; dal jima je obed, na katerem ni bilo ničesar grajati.

Proti koncu obeda vstopi on sam. Franc meni, da prihaja, da ga pohvalita, ter mu prične delati poklone, toda že po prvih besedah ga ta prekine.

»Ekscelenca,« pravi, »zelo se mi laska, da ste zadovoljni, toda zaradi tega nisem prišel...«

»Ali nama prihajate povedat, da ste dobili za naju še kak voz?« vpraša Albert, prižigaje si smodko.

»Še manj, Ekscelenca; in rečem vam, da storite prav, če opustite to misel popolnoma ter gledate, da si pomagata na drug način. V Rimu so stvari mogoče ali pa nemogoče. Če se vam reče, da je stvar nemogoča, je končano.«

»O, v Parizu je to mnogo udobnejše. Če je stvar nemogoča, plača človek še enkrat toliko, in takoj ima, kar želi.«

»To čujem od vseh Francozov,« pravi mojster Pastrini, skoro nekoliko užaljen, »in nerazumljivo mi je, zakaj potujejo.«

»Toda,« odvrne Albert, spuščaje dim flegmatično proti stropu in zibaje se na svojem stolu, »oni, ki potujejo kakor midva, so vendar samo tepci. Pametni ljudje ne zapustijo hotela v ulici Helder, boulevarda de Gand in kavarne Paris.«

Treba nam ni še razlagati, da je Albert prebival v imenovani ulici, napravil vsak dan svoj izprehod ter obedoval v jedini kavarni, kjer je mogel človek dobro obedovati, seveda, če je bil sporazumljen s slugami.

Mojster Pastrini molči nekaj časa in misli brezdvomno na Albertov odgovor, ki se mu ni zdel popolnoma razumljiv.

»Toda kvačno,« prekine Franc njegovo razmišljanje, »iz kakšnega vzroka ste pa prišli? Ali nama hočete razodeti, kaj vas je privedlo k nama?«

»Ah, glejte, to je res. Ali nista zapovedala, da vaju čaka voz ob osmih?«

»Da.«

»In hočeta obiskati Colosseo?«

»To se pravi Kolozej.«

»To je čisto isto.«

»Torej prav.«

»Vozniku ste zapovedali, naj vaju pelje skozi vrata del Popolo, nato ob obzidju ter se vrne skozi vrata San-Giovanni?«

»I'obesedno.«

»Torej, ta pot je nemogoča.«

»Nemogoča?«

»Ali vsaj zelo nevarna.«

nja poročilo „šolarske kuhinje“ v Sežani, kateri načeljuje preblagorodna gospa Al. Rebekova, soproga g. okrajnega glavarja. V pomeno ali v vzgled in bodrilo omenja „šolsko poročilo“ glede prijateljev in dobrotnikov šole, ki so omogočili šolski zaklad za revno šolsko mladino: šolsko vodstvo v Komnu, Zgoniku, Dutovljah, Lokvi, Pliskovici, Štanjelu in Mavhinjah. — „Šolsko poročilo“ (osmi tečaj) je sestavil c. kr. okrajni šolski nadzornik g. Matko Kante. Nadučitelj.

Iz Avt. — (Neodpustljiv greh.) Ker sem mislil, da kdo drugi opiše cenjenim bralcem neki neodpustljiv greh, ki naj bi bil vsem v svarilo, da bi jih ne zadela taka dušna nesreča, kakor je naše šolske otroke, ali se to ni zgodilo, vam ga moram pa jaz pojasniti. — Bilo je neko nedeljo m. m. Naš le za dobro uneti dušni pastir je oznanil v cerkvi, da v torek popoldne bo spoved za šolske deklice in v sredo zjutraj pa za dečke, potem skupno sv. obhajilo. Ko so ob določeni uri začele deklice hoditi in je že spovedal 3 ali 4, skoči gospod nunc iz spovednice in začne izpraševati, če so bile šle gledat svate. Bila je namreč prejšnji dan poroka; ali da bi si, dragi bralci, ne mislili, da je bilo kakšno pohujšanje, ali da je bila kakšna prezgodnja ljubezen, tega ne. Ali nekaj pa je namreč bilo, da menda nunc niso povabili na svatbo, in odtod ta neodpustljiv greh! Ker so rekly da, je začel kričati nad njimi: mar ven iz cerkve, nobene ne bom spovedal, katera je šla gledat svate; tako je bila spoved končana prvi dan.

Nekateri hudomušneži so rekli, da je bil natrkan, da jutri ne bo več greh, gledati svate, ali yarali so se; drugi dan je izpraševal po cerkvi pa dečke, če so šli gledat svate, in ker so tudi dečki rekli da, je bila spoved zopet končana; šel je v zakristijo, ali kmalu se je vrnil, je nekega dečka stresel za ušca, in rekel proti ljudem obrnjen: vidite, kakoršni starši, takšni otroci. Torej, čitatelji božji, pozor! Mižati in ne gledati svate, da si ne nakopljete na vest tega grozovitega greha.

Še nekaj moram omeniti, da tukaj v Avt. imamo suh vodovod že skoraj pol leta.

Pa že pod prejšnjim županom se je bilo sklenilo, da se stari vodovod popravi, oziroma popolni z novim! Ali vresničil se je izrek nekega moža, ki je rekel, da se bo imenoval vodovod pri „Suhem nosu“, in res je vreden tega imena. Zraven stoječe korito, ki je bilo napravljeno za napajališče živine, je sedaj včasih „a prodajalnice, ko prinese krošnjar svoje blago, ga razpoloži v suho korito.

Domače in razne novice.

V Prvačino! — Jutri se bo vršila v bližnji Prvačini lepa velika narodna veselica s petjem, uprizoritvijo igrokaza „Divji lovec“ ter javnim plesom. Opozarjamo zlasti na predstavo „Divjega lovca“.

Začetek veselice ob 4. uri popoldne. Vozil bo poseben vlak od Ajdov-

ščine do Gorice: ob 10¹/₄ zvečer iz Prvačine v Gorico; ob 11¹/₄ iz Prvačine v Ajdovščino.

Pričakovati je najboljše udeležbe iz Vipavske doline, goriške okolice, pa tudi iz mesta, ker je železniška zveza najugodnejša.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznaja, da so sledeča p. n. društva sklenila kolekovati svoje listine in dopise z narodnim kolekom v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ter to naznani podpisane vodstvu. Ta društva so: Slov. del. pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani, Kmetijsko društvo v Gorjah pri Bledu, Trgovska obrtna druga v Gorici, Čitalnica v Brezicah, Gasilno društvo v Idriji, Lovski klub v Idriji, Posojilnica na Bledi, Posojilnica v Dobropoljah, Kat. slov. izobr. društvo v Loki pri Zidanem mostu, Slovensko bralno društvo v Železnikih na Gorenjskem, Hranilnica in posojilnica v Gotovljah na Štajerskem, Posojilnica v Dolu pri Hrastu, Bralno društvo „Naprej“ pri sv. Barbari v Halozah, Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini, Hranilnica in posojilnica pri sv. Jurju ob juž. žel.

Zahvaljujoč se vsem navedenim p. n. društvom in njih odborom na njihovi naklonjenosti napram naši družbi, prosimo i ostala slavna društva širom slovenske domovine, da se blagovolijo odzvati našemu pozivu glede rabe narodnega koleka, ter to naznani podpisane vodstvu objednem z naročilom. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. —

V izkazu preplačnikov za „Učit. konvikt“ je bilo izkazano zadnjič, da je preplačala gospa Avgusta Poniž, nadučiteljica soproga v Rihembergu, 30 K, v resnici pa je darovala 40 K, kar se s tem popravlja.

Odlikovanje. — Cesar je podelil dr. u. Antonu Perišiču, sodn. svotovalcu in voditelju okrajne sodnije v Volovskem, viteški križ Fran Josipovega reda.

Železniška proga Trst-Jesenice se otvori, kakor poroča „Eisenbahnblatt“, v početku jeseni letos. Novi kolodvor pri sv. Andreju v Trstu pa bo odprt še kasneje.

Čisti dobiček Prešernove veselice v Ljubljani. — Glasov računskega zaključka o dohodkih in stroških Prešernove veselice je bilo dohodkov 26.121 K 71 v, stroškov pa 13.492 K 78 v. Ker se pri stroških doseže še najmanj 500 K popusta, ostane za Prešernov spomenik čistega 13.128 kron 93 v.

Umeščenje novega župana. — Dr. Fr. Marani je potrjen za župana. Slovesno umeščenje se izvrši danes opoldne. Tega umeščenja se udeleži tudi namestnik princ Hohenlohe.

Občinske volitve v Cornbergu. — Zadnje občinske volitve so ovržene! Nove volitve se bodo vršile menda v kratkem.

Vlada, pomočnica klerikalcev pri občinskih volitvah. — Vlada gre našim klerikalcem povsodi na roko, zlasti rada pa pri občinskih volitvah. Proti občinskim volitvam se podajajo navadno utoki. Vlada skrbno pregleda, ali so u-

ložili utok klerikalci ali naprednjaki. Če so ga uložili prvi, tedaj študira, kako bi jim šla na roko, da bi mogli pri prihodnjih volitvah zmagati. Na utoke iz naprednih vrst prihaja ugodna rešitev le takrat, kadar res ni mogoče drugače, nego dati prav utoku. To opazujemo od razkola dalje. Navadno zavlečejo take klerikalne utoke, da imajo potem duhovniki v prizadeti občini toliko več časa za svoje politično delo. In res, politikujoči duhovniki gibljejo ob takem času, letajo okoli, vabijo ljudi k sebi na kozarec vina, kričijo po prižnicah, podkupujejo, razsipajo denar, poštene može prebrkujejo po svojih farovških listih. Včasih se jim posreči, da dosežejo po tem potu naravnost neprizadene uspehe. Enkrat že grede ljudje volit, tudi če imajo daleč, ali pozneje zopet hoditi radi enih in istih volitev od doma, tega pa ne stor. vsak rad, zlasti če mu duhovnik žuga, in lahko se pripeti, da zmagajo klerikalci, katere politikujoči duhovniki fanatizirajo in upijajo, vrhutega pa še obdare z denarjem; in volilec je prijatelj z gospodom nuncem, kar je seveda strašansko velike vrednosti!

Gledé na to je pač dolžnost naprednih volilcev, da ostanejo kakor pri prvih tako tudi pri drugih volitvah možje-beseda ter grede volit neustrašeno v vseh takih slučajih. Le ako bodo zavedni volilci tako postopali, potem se vlada že odvadi, pomagati klerikalcem ter reševati ugodno neopravičene uroke klerikalnih volilcev pod farovško komando! Če pa vlada vidi, da se jej enkrat posreči manever ter zmagajo pri drugih volitvah klerikalci, v glavnem s pomočjo farovža, potem pa nadaljuje svojo taktiko pri občinskih volitvah.

Vlada gre na roko klerikalcem pri občinskih volitvah poleg tega, ker jej je všeč, če gospodari v občini politikujoč duhovnik, tudi zategadel, da drži klerikalne poslance pokoncu! Klerikalni poslanci so kimavci, ki so zadovoljni s krivičnim postopanjem vlade in Lahov nasproti nam, klerikalni poslanci so ponižni hlapčki vlade, zato pa se briga vlada za to, da bi ostalo kar največ občin v klerikalnih rokah, da tako ostanejo tudi zagotovljeni poslanski sedeži kandidatom iz farovža. Župan iz farovža, poslanec iz farovža! Vlada in politikujoči duhovnik sta tesno združena v vseh takih rečeh. Kakšna nesreča pa so klerikalni poslanci, se je razvidelo zlasti iz zadnjega zasedanja našega deželnega zbora. Narodni škandali klerikalnih poslancev so še vsem v živem spominu, in njihovo hlapčevanje Lahom je zapisano na najtemnejših straneh naše politične zgodovine. Potezanje farovških gospodov za občinske volitve nima le tega namena, da bi bila občinska uprava odvisna od farovža, marveč ima pomen, ki sega še dalje, ki se razteza na volitve v deželni in državni zbor. Kaj gg. nuncem naj ljubo naj trpijo naše občine, kaj njim na ljubo naj se volijo le taki ljudje, ki gledajo le nase in na svoj žep, katerim je dobrobit naših občin in boj za naše svete pravice deveta briga?! Občinski volilci pač naj dobro premislijo v vsakem slučaju, kaj

delajo. Naravnost pa je dolžnost vsakega zavednega volilca, ki je klican na volišče po utoku klerikalcev, ki je našel milost pri vladi, da voli proti njim istotako, kakor prvič. Potem bo vlada poražena, drugače pa zmaga s klerikalci, kar ni v nikak prid na tej ne oni občini.

To morajo imeti naši volilci ob vseh takih prilikah pred očmi — po tem se morajo ravnati. Kdor je mož, na noge do zadnjega v vseh takih slučajih — proti domačim sovražnikom! Nič se bati žuganja iz farovža, kajti radi tega, če kdo ne voli s farovškim gospodom, ne bo pogubljen. Tistemu pa, ki se drzne reči, da gre pri občinskih volitvah za sveto vero, se sme v obraz zakričati, da je — slepar! Le nič se bati — mož mora ostati povsodi mož!

V Devinu je izpraznjeno mesto nadučitelja na dvorazredni ljudski šoli. Službo oddá c. k. okrajni šol. svet v Gradišču s 1. septembrom tega leta.

Izlet v Triglavsko pogorje. — Slovensko planinsko društvo priredi za 13., 14. in 15. dan avgusta meseca večji izlet, in sicer v nedeljo dne 13. skupen društveni izlet v Vrata v Aljažev dom. Odbod iz Ljubljane v nedeljo zjutraj ob 5. uri s planinskim vlakom. V zvezi s tem izletom se bo vršila drugi dan v ponedeljek otvoritev novih potov, ki jih je napravilo, oziroma zaznamenovalo Slovensko planinsko društvo na Razor in v njegovi okolici. Udeležniki te otvoritve bodo odhajali v ponedeljek zjutraj ob treh ob Aljaževoga doma in stopili čez Kriške pode najprej do mičnih jezer pod Križem in Spleto in od tod navrh Razora; z Razora pojdejo v Trento, kamor vodi tudi po Slov. plan. društvu napravljena pot. Prenoči se v Trentu v zavetiščih Slovenskega planinskega društva. Za tretji dan t. j. 15. avgust je določen skupen društveni izlet na Triglav, tam se obenem proslavi desetletnica, odkar stoji Aljažev stolp na vrhu Triglava. Odhod bo iz Trente v torek zjutraj. Pot drži po interesantni novi stezi Slovenskega planinskega društva čez „Komar“ preko sedla Dolica na vrh Triglava, kamor prispejo izletniki okoli 12. ure, ter se povrnejo potem na Kredarico v Triglavsko koč. V Triglavski koči na Kredarici bode sestanek vseh izletnikov in se dostojno proslavi pomenljiva desetletnica.

Konkurenca Gradežu. — Gradež se sicer razvija, ali dobil je najbrže precej nevarnega konkurenta v kraju Lignano na morski obali v Benetiji. V Lignano po furlanski železnici ni daleč, iz Lignano je tudi blizu v Benetke. Zveza je boljša nego z Gradežem. Lignano se nahaja sicer šele v prvem razvitku, ali nevarno je, da se razvije na škodo Gradežu, ako se ne bo znalo v tem slednjem kraju zabraniti tega. Kopalnišče v Lignano je letos polno, (seveda tudi Gradež) tudi nekaj goriških Slovencev je tam.

(Dalje v prilogi.)

„Nevarna? In zakaj?“

„Vzrok temu je zloglasni Luigi Vampa.“

„Naprej povejte, moj ljubi mojster Pastrini, kdo je ta Luigi Vampa!“ vpraša Albert. V Rimu je njegovo ime lahko zelo razglašeno, a bodite prepričani, da ga v Parizu ne pozna nihče.“

„Kako? Vi ga ne poznate?“

„Ne, nimam te časti.“

„Ali niste še nikdar slišali njegovega imena?“

„Nikdar.“

„Torej prav. To je bandit, proti kateremu sta Decesari in Gasparoni šolarčka.“

„Pozor, Albert!“ vsklikne Franc. „Tu imava končno vendar bandita.“

„Povem vam naprej, moj ljubi mojster Pastrini, da ne bodem verjel niti besedice tega, kar nama poveste. Zdaj, ko smo si jedini glede te točke, lahko govorite, kakor se vam ljubi; jaz poslušam. „Nekoč se je zgodilo...“ Torej pričnite že vendar!“

Mojster Pastrini se obrne k Francu, ki ga je smatral za pametnejšega. Vrlemu možu je treba priznati, da je imel v svojem hotelu večkrat Francoze, toda nikdar ni razumel neke strani njihovega duha.

„Ekscelenca,“ pravi zelo resno in se obrne, kakor smo že omenili, k Francu, „če me imata za lažnika, je nepotrebno, da bi vama pravil, zakaj sem prišel; toda lahko vaju zagotovim, da se je zgodilo to samo v korist mladih gospodov.“

„Saj Albert vendar ne pravi, da vas ima za lažnika, moj ljubi gospod Pastrini,“ odvrne Franc, „ampak samo, da vam ne bode verjel, to je vse. Toda jaz vam bodem verjel, bodite torej mirni in govorite.“

Vendar vam je razumljivo, Ekscelenca, če se dvomi o resničnosti mojih besed...“

„Moj ljubi,“ odvrne Franc, „vi ste občutljivejši, kakor je bila Kasandra. Nje ni poslušal nihče, dasi je bila prerokinja,

a vam je zagotovljena vsaj pazljivost polovice navzočega občinstva. Torej sedite in povejte nama, kdo je gospod Vampa.“

„Povedal sem vam že, Ekscelenca, da bandit, kakoršnega izza zloglasnega Mastrille še nismo videli.“

„In v kakšni zvezi je ta bandit s poveljem, katero sem dal jaz svojemu vozniku, namreč, naj naju pelje skozi vrata del Popolo in se vrne skozi vrata San-Giovanni?“

„V tej,“ odvrne mojster Pastrini, „da vaju lahko pelje skozi prva, da je pa vprašanje, če vaju pripelje nazaj skozi druga vrata.“

„Zakaj?“ vpraša Franc, „Zato, ker človek petdeset korakov zunaj vrat ni več varen, kakorhitro se stemni.“

„Vaša častna beseda?“ vsklikne Albert.

„Gospod grof,“ pravi mojster Pastrini, vsled dvoma, katerega je izrazil Albert nad resničnostjo njegovih besed, še vedno globoko užaljen, „kar pripovedujem, to ni za vas, ampak za vašega gospoda tovariša, ki Rim pozna in ve, da take stvari niso šala.“

„Moj ljubi,“ pravi Albert Francu, „tu se da doživeti nekaj lepega. Svoj voz oboroživa s pištolami, puškami in dvocevkami. Luigi Vampa pride nad naju, in midva ga vjameva. Pripeljeva ga v Rim in izročiva Njegovi Svetosti. Ta bode ves vrdalošen ter naju vpraša, s čim nama more izkazati svojo hvaležnost. Poprosiva ga za voz in za dva konja iz njegovega hleva, preživiva karneval na vozu, in hvaležno rimsko ljudstvo nama oventca na kapitolu glave ter naju proglasi nalik Kurciju in Horaciju za rešitelja domovine.“

Tekom časa, ko govori Albert te besede, dobi Pastrinjevo obličje izraz, katerega ni mogoče opisati.

„Toda,“ odvrne Franc, „pred vsem te vprašam, kje dobiš pištole, puške in dvocevke, s katerimi hočeš oborožiti najin voz?“

„V svojem arzenalu gotovo ne, kajti v Terracini so mi vzeli vse orožje, celo nož, ki je bil brušen na dve strani. In tebi?“

„Z menoj so storili isto v Aquapendente.“

„Ah, moj ljubi gospod krčmar,“ pravi Albert, prižigaj si z ostankom prve smodke drugo, „ali veste, da je to za ta tove velika usluga in da je videti prav tako, kakor da se god v dogovoru z njim?“

Vsekakor ta dovtip mojstra Pastrinija razžali, kajti odgovori samo na pol in še to obrnen samo k Francu, smatraj samo njega vrednega, da se pogovarja z njim.

„Ekscelenca ve, da se človek, ki ga napadejo banditi običajno ne brani.“

„Kako?“ vsklikne Albert, katerega pogumni naravi je bilo nerazumljivo, da bi se pustil človek oropati čisto mirno. „Kako? Da se tak človek običajno ne brani?“

„Ne, kajti vsak odpor bi bil zastoj. Kaj hočete storiti proti ducatu banditov, ki skočijo iz jarka izza starega zidov ali vodovoda ter vas naenkrat obkolijo?“

„Ej, vraga, pustim se usmrtiti!“ vsklikne Albert.

Krčmar se obrne k Francu z obrazom, na katerem je bilo čitati: „Ekscelenca, vaš prijatelj je brezdvomno blazen.“

„Moj ljubi Albert,“ odvrne Franc, „besede so zelo vzvšene; toda gre se nama samo za to, da zadovoljiva svojo majht željo, in smešno bi bilo, da bi tvegala pri tem svoje življenje.“

„Ah, per Bacco!“ vsklikne mojster Pastrini. „To imenjem pametne besede.“

Albert si natoči kozarec vina, katero izpije v kratkih presledkih, mrmraje pri tem nerazumljive besede.

„Torej, mojster Pastrini,“ reče Franc, „zdaj, ko vidim da se je moj sopotnik pomiril in ste se prepričali, kako mi ljubezem sem jaz, zdaj nama povejte, kdo je ta gospod Luigi Vampa. Ali je ovčar ali patricij, mlad ali star, majhen

Umrli je dne 28. julija v Sv. Križu Matija Madvašek, 78-letni oče tamk nadučitelja. Rojen je bil v Krestenici pri Kanalu. — Pogreb bo v nedeljo ob 7. jutraj.

Škofa Nagla je „Slovenec“ že večkrat pohvalil ter pokazal, kako je zadovoljen z njim, prav kakor židovski „Piccolo“, ki ga tudi hvall. Naglovo grdo, nekrščansko postopanje z Ricmanjci je vseč „Piccolu“, vseč pa je tudi „Slovenec“, „Piccolo“ je zadovoljen z njim, ker nastopa tako sovražno proti glagolici, „Slovenec“ tudi. Če se vzame v roko jednega ali drugega teh listov, je vse jednako, ker v obeh se poje jednaka slava Naglu. „Slovenec“ pa „Piccola“ še prekaša, ker — laže mnogo hujše in grše nego ta. — O vseh rečeh, ki so prišle na dan o Naglu v zadnjem času, pravi, da so izmišljene. Stara navada klerikalcev. Kadar pride v javnost kaj njim neljubega, pravijo jednostavno: ni res! — pa č. je resnica še tako očita. „Slovenec“ od srede se drzne celo trditi, da je vsaka beseda zlagana o tem, da se je takrat, ko je bil Nagl imenovan za škofa v Trstu, zatrjevalo, da se mu da na stran pomožnega škofa! To se je res zatrjevalo in objubavalo, tudi „Slovenec“ ve to, ali ker mu tako kaže, pravi, da je vsaka beseda o tem zlagana. Resnici pravijo pri „Slovenec“ laž, laži pa resnica!

Pa tudi slovensko in hrvatsko zna škof Nagl — pa le pri „Slovenec“. Takrat, ko je hodil Nagl po Istri, smo se čudili farbanju v dopisih iz Istre v „Slovenec“, kako da zna Nagl slovenski in hrvatski. Pripovedovali so, kako da je pridigal po slovenski in hrvatski, „Slovenec“ pa pravi sedaj še, da je tudi s starešinami in občinskimi poglavarji govoril slovenski, oziroma hrvatski. Glejte, glejte, kako ga je razsvetlil sveti Duh ter mu dal dar jezikov!! Le škoda, da je vse to grdo farbanje, laž! — Kajti znano je, da škof Nagl ne zna ne slovenski in ne hrvatski, se ni učil teh dveh jezikov in se jih ne uč, pač pa se priučil nekaj stavkov na pamet, katere potem spregovori vernikom. To je priučeno le za tako priliko — v resnici pa ne zna škof Nagl ne onega ne drugega jezika in jih tudi nikdar ne bo znal. Iz par stavkov pa so naredili farbarji kar celo pridigo! To je pač podla laž, klečplazanje pred nemškimi mogotcem, ki je pokazal doslej le sovražstvo Slovincem! Ali „Slovenec“, ta veliki narodni list, stoji na tem stališču, da mora hvaliti vsakega škofa, pa če je še tak naš nasprotnik. Škof je, zato mora veljati za svetega in pravičnega moža. Branil ga, in če ni drugače, z lažjo. Namen pa posvečuje sredstva. Ali vendar je slabo znamenje za škofa in cerkev, če ju je treba braniti z — lažjo!

Tretji bataljon 47. pešpolka dospe v Gorico dne 1. avgusta t. l. ter ostane potem tukaj, da se udeleži velikih vaj.

Iz Mirna je zopet dopis v „Prismojencu“. Pričakovali smo, da povedo v njem, kaj je doletelo pred sodnijo 4 klerikalne junake iz

Mirna. Ali nič in nič! Namesto da se spodtkajo nad „sivčki“, bi storili boljše delo, da naznanijo občutne obsodbe svojih pristašev. Saj je vendar to važen dogodek za klerikalno družbo v Mirnu. Čemu torej molčijo o tem važnem dogodku, ko spravljajo drugače v svet vsako malenkost?!

Pravijo, da si je „katoliški“ pevski zbor nabavil čepice, podobne sokolskim, in da je na njih napis „Orel“. — Drug primernejši napis „Oštija, kristjani smo mi“ si baje nabavijo dodatno! — Ali pojdejo tudi oni štirje v „pržon“ s takimi kopicami?

Tovorno blago na južnem kolodvoru. — Z dnem 10. t. m. je stopila v veljavo naredba, da se skrajša doba, v kateri sme blago brezplačno ležati v skladiščih, na 2 dni, doba za izlaganje iz tovornih vozov pa na 12 ur. — Ta naredba je stopila z dnem 26. t. m. iz veljave.

Zrakoplovec v Gorici. — Jutri popoldne ob 4. uri se dvigne zrakoplovec Eligio Quaglia v zrak na vrtu realke po zrakoplovu brez barčice ter bo potem v zraku na trapezu telovadil. To bo njegovo 568. dviganje v zrak.

Na brzojavkah ne poznajo naših šumevcov. Š, č pišejo dosledno le s, c — pa čeprav pomeni beseda, ako se opusti vrhno znamenje, čisto kaj drugega. V slovenščini oddane brzojavke se v brzojavnem uradu tako naravnost ponarejajo, kajti adresat dobi nekaj drugega v roke, in ne tega, kar je bilo oddano. O tem smo se že pritoževali ter razlagali, kako lahko trpi škoda odpošiljatelj ali prejemnik vsled opuščenja strešic na šumevcih, ker se tako lahko spremeni pomen besede. Naloga brzojava je pač ta, da dostavlja dobre brzojavke, ne pa da jih sam ponaredi, kajti čisto navadno ponarejanje je, če se opusti pri slovenskih brzojavkah strešice. Potem pa, kje je jednakoveljavnost. Če pride Nemeč brzojaviti, se mu brzojavi čisto v njegovem jeziku, če pride Lah, istotako, le če pride Slovenec, se to ne zgodi, plačati mora pa prav toliko, kakor kdo drugi. — Poštno in brzojavno ravnateljstvo naj se začne že vendar enkrat pečati s to rečjo. Prav pa bi bilo tudi, da se vsak, kdor dobi brzojavko popačeno: to je pisano brez strešic na šumevcih, pritoži naravnost na ravnateljstvo. Pritožb se nagromadi veliko število, in te menda vendar kaj izdajo!!

Izlet na Tabar pri Sezani napravi jutri „Trgovsko-izobraževalno društvo“ v Trstu.

Neusmiljen oče. — Neki Lovrenc Zandegiacomo iz Italije je šel s svojima sinovoma 11 in 8 let proti Gorici. Ker je deževalo, je skočil na neki voz ter se odpeljal, otroka pa pustil na cesti. Pozneje so ju pripeljali v mesto ter izročili magistratu, ki odpošlje dečka domov v Italijo.

V Sv. Križu na Vipavskem so se vršile občinske volitve dne 25. in 26. t. m. Izid kaže, da ostane vse pri starem v tej občini.

Komisije za vodovod. — Prišel je v Gorico višji vladni inženir K. Oberst, ki je izdelal

nov načrt za popravo vodovoda iz Kromberga, da obišče v družbi drugega podžupana Baderja in inženirja Batistiga razne vrelece, iz katerih bi se dal napraviti končni vodovod za mesto.

V Trzinu je mestno starešinstvo tudi protestiralo proti laškemu vseučilišču v Roveredu ter zahtevalo, naj se ustanovi isto v Trstu.

Prijatelj Andrej. — V Gorico je bil prišel te dni neki 26 letni A. Prelec iz Vrema, ki pa biva v Trstu. Naletel je na nekega svojega znanca, natakarkarja, katerega je poznal le po imenu Andrej. Ko sta se razgovorila, sta šla v neki hotel, kjer je vzel sobo, potem pa sta krenila na kapljico dobrega vinca v neko drugo gostilno. Tam je prihajalo Tržačanu slabo; ker je hotel malo počiti in zadremati, je izročil svojo denarnico z 22 K prijatelju Andreju, češ, da ga kdo tačas ne okrade. Ko pa se je zopet zavedel, je videl, da je res okraden, ker je prijatelj Andrej izginil. Tekel je v hotel, kjer mu je dala gospodinja 5 K, katere je pustil prijatelj, češ, da ne bo v tujem mestu popolnoma na čistem. Prelec je naznanil tatvino policiji, katera sedaj išče prijatelja Andreja.

V Červinjanu je ubila strela med veliko nevihto nekega Gletnega dečka. Poškodovano je po nevihti poslopje tamkajšnje postaje.

Mrzlek. — Če smemo verjeti nekemu tukajšnjem laškemu listu, se bavi tvrdka Kurz zopet z deli za vodovod iz Mrzleka.

V zapora v Gorico so pripeljali nekega Jakoba Saksida, ker je obdolžen tatvine na škodo neki tvrdki.

Rokodelsko bralno društvo „Orel“ v Ročanju priredi v nedeljo dne 6. avgusta t. l. veliki javni ples na dvorišču g. Martina Gerbica. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

Županom v Krminu je bil izvoljen zopet baron Locatelli. Za podžupane, 6 po številu, so izvoljeni sami pristaši večine, dasi je nekdo iz te predlagal, naj se da primerno zastopstvo tudi manjšini. Toda drugi so se odločno uprli in iz manjšine ni izvoljen nikdo. Klerikalci so se pred volitvijo bali nasprotnikov ter skienili kompromis, sedaj pa že kažejo svoje rozičke manjšini. Klerikalci so pač povsodi klerikalci!

Požar. — V Slovenju pri Moši je bil nastal v hlevu Pecorarijevem požar, ki je napravil škode okoli 2000 K.

Pevsko in bralno društvo „Mira“ v Mirnu priredi v nedeljo dne 6. avgusta 1905. veliko veselico v korist Prešernovemu spomeniku v Ljubljani, pri kateri sodelujejo razna bratska pevska društva iz okolice. Vspored obsega petje, godbo in gledališko igro „Lokavi snubač“, veseloigra v enem dejanju, spisal A. L. Bistriški pod vodstvom, gosp. Moleka iz Gorice. — Osebe: Karol Leskovec, okrajaj glavar, Slovenin; Jakob Gornik, posestnik in župan, g. J. Molek; Marjeta njegova žena, gac. L. Mozetič; Minka, njena hči, gđc. A. Mozetič; Ivan Tekavec, trgovec sin iz Ljub-

ljane, g. E. Batistič; Blaž Namre, gosp. A. Pahor, Primož Skaza, g. L. Pelikan, občinska svetovalec; Štefan, hlapec pri Gornikovich, g. J. Marušič; Polona, dekla pri Gornikovich, gđc. M. Nemič; Vesel, sin sluga pri okr. glavarju, g. A. Glesič. — Začetek točno ob 4. uri popoldne. Po veselici javni ples. Pri veselici in plesu svira oddelek vojaške godbe iz Gorice. Vstopnina k veselici 40 vin., sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 vin. Veselica in ples se vrši na dvorišču gosp. Budihme. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

V Biljanu v Brdih se bodo vršile občinske volitve dne 2. avgusta t. l.

Izpred sodnje. — 17 let šele ima Josip Tomasini iz Italije, ki pa prebiva v Podgori, pa ga že mučijo strasti tako, da je napadel 15 letno deklico Ano Pavšičevo, ko je šla s škafofom po vodo, ter jo hotel posiliti. Dobil je 2 meseca težke ječe, potem pa ga izženejo.

6 tednov težke ječe je zaslužil Al. Dejan v Podgori, ker se je mešal v posel orožnika Simonettija, ko je aretiral nekega J. Beca.

Pred okrajno sodnijo je bil kaznovan na 6 dnij zapora J. Spesot iz Morara, ker je primešaval mleku vodo, kljubu temu, da je že bil kaznovan z globo.

Iz jednakega uzroka so bile kaznovane z globo 10 K mlekarice A. Petarin iz Moše, T. Viani iz Solkana, Iv. Komel iz Kromberga in T. Jola iz Sovodenj.

Tatibi. — V zadnjem času ima goriška policija večkrat opravila z mladimi tatibi, dečki, ki so stari po 11, 12, 13 let! Na policiji jih obovetovsko posvarijo, potem pa pošljejo staršem, kateri naj pač boljše vzgajajo svoje otroke!

Štajero v Soči. — Neki 25 letni A. B., doma iz zelene Štajerske, se je šel kopat v Soči. Kopanje mu je storilo jako dobro, tako, da se je potem lepo zleknil po travi, „kakor ga je Bog ustvaril“. Ali ta Adamov kostum ni nič kaj ugajal mestnemu redarju Tiberiju, ki je ukazal Štajercu, da se mora obleči, potem pa ga je gnal v temo na magistrat.

Laške občine se po vrsti oglašajo za vseučilišče v Trstu. Tako so tudi v Gradišču ob Soči sklenili protest proti Roveredu ter zahtevali laško vseučilišče v Trstu: „O Trieste o nulla!“

Odprli lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Gliubich.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 30. t. m. do 6. avgusta t. l. bo ponočna služba v lekarnah Cristofoletti-Gliubich.

Gospodinjstva šola e. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. — Meseca oktobra se otvori osmi tečaj gospodinjstva šole, ki bo trajal 12 mesecev. Pogoji so navadni. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetlavo, perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 360 K. — Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. d. ršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnem ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati

velik? Opisite nama ga, da ga spoznava, če ga srečava slučajno v življenju nalik Jeanu Sbogaru ali Lari.“

„Boljše kakor jaz vam ga ne more opisati nihče, Ekscelenca, kajti Luigija Vampo sem poznal že kot otroka. In ko sem šel nekega dne iz Ferentina v Alatri ter mu prišel sam v pest, se je k sreči spomnil najinega starega znanja. In ni me izpustil samo brez odkupnine, ampak podaril mi je celo jako lepo uro ter mi povedal svoje dogodbe.“

„Pokažite nama uro!“ pravi Albert.

Mojster Pastrini potegne iz žepa krasno breguetsko uro z imenom tvrdke, v kateri je bila narejena, in z grofovsko krono.

„Tukaj je,“ pravi.

„Vraga,“ pravi Albert, „izražam vam svoje največje priznanje. Moja ura je skoro čisto taka,“ — pri tem potegne iz telovnikovega žepa svojo uro — „in velja tritisoč frankov.“

„Povejte nama njegovo povest,“ prigovarja Franc in povabi mojstra Pastrinija, naj sede.

„Ekscelenci dovolita?“ pravi krčmar.

„Vraga,“ odvrne Albert, „saj vendar niste pridigar, moj ljubi, da bi morali stati.“

Krčmar se pokloni vsakemu poslušalcu posebej in sede, pripravljen, povedati juna, kar želita vedeti o Luigiju Vampi.

„Stojte,“ prekine Franc mojstra Pastrinija baš v hipu, ko odpre ta usta, da bi pričel pripovedovati; „rekli ste, da ste poznali Luigija Vampo, ko je bil še čisto majhen otrok; torej je to še čisto mlad mož?“

„Mlad mož, to bi menil! Komaj dvaindvajset let ima! O, ta prekanjenec pride še daleč, o tem ste lahko prepričani.“

„Kaj pravite k temu, Albert? Ali ni lepo, če je človek z dvaindvajsetimi leti že slaven?“ pravi Franc.

„Gotovo, in Aleksander, Cezar in Napoleon, ki so vzbujali v življenju vendar precejšnjo pozornost, v njegovih letih še niso bili tako daleč.“

„Torej,“ se obrne Franc h krčmarju, „junak povesti, katero imava slišati, je star šele dvaindvajset let?“

„Največ dvaindvajset, kakor sem imel že čast povedati.“

„Ali je velik ali majhen?“

„Srednje rasti, kakor Ekscelenca,“ odvrne krčmar in pokaže na Alberta.

„Hvala vam za primero,“ pravi ta in se prikloni.

„Le nadaljujte, mojster Pastrini,“ pravi Franc, smeje se občutljivosti svojega prijatelja. „In iz katerega družabnega sloja izhaja?“

„Bil je priprost pastir na poscstvu grofa San-Felice, ležečem med Palestrino in jezerom Gabri. Doma je iz Pampirare in v grofovo službo je prišel, ko je bil star pet let. Njegov oče, ki je bil tudi ovčar v Anagni, je imel svojo lastno majhno čredo ter živel od dohodkov, ki mu jih je donajala ta.

„Že v prvem detinstvu je kazal mali Vampa čisto poseben značaj. Ko je bil star sedem let, je šel nekega dne k župniku ter ga prosil, naj ga uči čitati. To ni bila lahka stvar, kajti mladi pastir ni smel zapustiti svoje črede. Toda dobri svečenik je hodil vsak dan v majhno vasico, ki sama ni mogla plačevati duhovnika in so jo nazivali, ker ni imela niti svojega imena, Il Borgo, da je čital tam mašo. In rekel je Luigiju, naj pase svojo čredo na kraju, koder se je vedno vratal; tam da ga hoče počevati. A ker ima malo časa, si mora Luigi pač prizadevati, da mu bode kratek pouk v korist.

Otrok je bil tega zelo vesel.

„Vsak dan je gnal Luigi svojo čredo na pot, vodečo iz Palestrine v Borgo. Vsako jutro ob devetih je prišel mimo duhovnik. Svečenik in deček sta sedla na rob jarka, in mali pastir se je učil čitati iz duhovnikovega breviarija.

„Ko so potekli trije meseci, je čital čisto gladko.“

„Toda to še ni bilo dovolj, zdaj mu je bilo treba znati tudi še pisati.“

„Duhovnik si je naročil pri nekem učitelju lepopisja v Rimu tri abecede, jedno precej veliko, drugo srednje velikosti.

in tretjo majhno, ter mu pokazal, kako se lahko nauči čitati, če posnema te črke s klinčkom na tablici.

„Ko je prignal zvečer deček svojo čredo domov, je pohitel k vaškemu ključavničarju in vzel velik žebelj, kater-ga je obdeloval s kladivom toliko časa, da se mu je zdel primeren. Nato si je poiskal več škrljastih tablic in takoj drugi dan pričel z učenjem.

„Po treh mesecih je znal pisati.“

„Duhovnik, ki ga je ganila ta globoka razumnost in velika ročnost, mu je podaril nekaj papirja, peres in nožič.“

„To je bilo za dečka predmet novega učenja, ki pa ni bilo niti od daleč tako težko kakor prvo. Čez teden dnij je znal pisati s peresom.“

„Duhovnik je povedal vse to grofu San-Felice, ki je hotel mladega pastirja videti, ga slišati, kako čita, in videti, kako piše, in naročil svojemu oskrbniku, naj skrbi za to, da bode jedel z ostalo družino, in mu da vsak mesec dva piastra.

„Za ta denar si je kupoval Luigi knjige in peresa.“

„Imel je zmožnost, posnemati najrazličnejše predmete, in v tej svoji zmožnosti je risal — kakor Giotto kot otrok — na svoje škrljaste tablice ovce, drevesa in hiše, katere je videl okoli sebe. Nato je pričel rezljati s svojim nožičem iz lesa najrazličnejše oblike. Prav tako je pričel znani kipar Pinelli.

„Mlada deklica, ki je bila morebiti leto mlajša kakor Luigi, je pasla ovce na poscstvu blizu Palestrine. Bila je sirota, doma iz Valmontona, in imenovala se je Teresa.“

„Otroka sta se srečavala, sedala na tla drug poleg drugega, puščala svoji čredi, da sta se pasli skupaj, se pogovarjala, smejala in igrala. Zvečer sta ločila ovce grofa San-Felice od ovac barona Červetrija, se ločila in se vrnila vsak na svoj dom, objubilvi si, da se drugi dan zopet snideta.“

„Drugi dan sta držala dano besedo in na ta način rastle drug poleg drugega.“

(Dalje pride.)

čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdravi; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševali vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnali po hišnem redu. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošiljajo do 15. septembra t. l. glaynemu odhodu c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. — V prvi vrsti se v gospodinjstvo šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če ho pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

Krema Adonis odstrani životne pege v par dneh brez nevarnosti tudi najslabše slušaje. Jednostavna uporaba. 1 cevčica 3 K. Pristna le v zelenih cevčicah v Schwann Apotheke Frankfurt a. M. 234.

Vojna med Rusi in Japonci.

Mirovna pogajanja.

Člen japonske mirovne komisije Sato je v imenu Komure nekemu, ki ga je intervjuiral, izjavil, da veruje, da morajo mirovna pogajanja vspeti. Japonske pooblaščenec bo vodila misel zmernosti. Stavili ne bodo nikakih pretiranih zahtev. Razpoloženje na Japonskem je tako, da je potrebno v interesu človečnosti, da se sklene mir. Obe stranki sta izgubili 570.000 mož, od teh jih je izgubila Rusija 370.000. Vojna stane Japonsko na dan milijon dolarjev. Prevladuje mnenje, da mora Rusija plačati vojno odškodnino. Prvi korak mirovnih komisarjev bo najbrž, da sklenejo premirje. Japonska hoče imeti le odprta vrata v Mandžurijo in hoče mir, toda ne mir za vsako ceno. Anglija in Ameriške Zveze države sta najboljši prijateljici Japonske.

Admiral Roždestvenski.

Admiral Roždestvenski je bil 26. t. m. operiran. Operacija se je posrečila. Rano na čelu so odprli ter odstranili kosček kosti. Njegovo stanje je povoljno.

Nova mobilizacija v Rusiji.

Kakor poročajo poljskim listom iz Varšave, so ruska poslaništva in konzulati prejeli navodila, naj skličejo rezerviste šestega in sedmega mobilizacijskega okraja, ki bivajo v inozemstvu. Mobilizacija se ima raztegniti tudi na Varšavo.

Ob reki Tumen.

„Daily Telegraph“ poroča iz Tokija 26. t. m.: Glasom brzojavke iz Osake se govori, da je mnogo tisoč broječa japonska vojska napadla ruske pozicije ob reki Tumen.

Witte odpotoval v Ameriko.

Predsednik ruskega ministerskega sveta Witte je 27. t. m. iz Cherbourga odpotoval v Ameriko. Witte bi bil moral odpotovati v Ameriko 26. t. m., toda vsled megle je parnik „Kaiser Wilhelm“ imel zamudo.

Japonsko mirovno odposlanstvo v Ameriki.

Iz New-Yorka poročajo: Sedemnajst dni po odhodu iz Jokohame je dne 25. t. m. japonski mirovni pooblaščenec Komura s svojim štabom došel v Jersey City. Komuro in njegovo spremstvo so v New-Yorku živeči. Japonci pozdravili z živahnimi „banzai“-klici. Onstran prehoda v New-Yorku je odposlanstvo pričakoval odposlanec Takahira. Vsa družba se je potem odpeljala v „Gotel Waldorf“, kjer ima ista na razpolago 25 sob. Občinstvo ni pozdravljalo odposlanstva niti ob prihodu na kolodvor, niti na ulicah z oni navdušenjem, kakor se je to dogodilo v zapadnih krajih Zveznih držav. Oblastinje in občinstvo so sicer manjkali na vsprejemu, tem topleje je pa Japonce vsprejelo novinarstvo, izlasti, ker se ravno sedaj nahajata v Tokiju ameriški vojni minister Taft in mis Roosevelt, hčerka predsednika, kjer ju Japonci odklikujejo na izreden način. Baron Komura se je zvil v molk; novinarje je vsprejel legacijski svetovalec Sato. Tukaj se govori, da mirovna pogajanja prično dne 5. avgusta.

Japonci na Sahalinu.

Iz japonskega glavnega stana poročajo, da se je sahalinska armada dne 24. t. m. pričela izkrcavati pri Alcovi, ne da bi bila zadržana na odpor. Admiral Katavka poroča, da je eskadra zapustila operacijsko bazo, ter kakor je bilo prej določeno, spremila transporte čet. Eskadra, ki je bila pod admiralom Devo prej odposlana, je rekognoscirala obalo blizu Aleksandrovska, kjer naj bi se izkrcale čete. Ko je ista izvršila svojo nalogo, so se transportne ladije bližale kopnemu. Čete vojne mornarice so se izkrcale, ne da bi zadele na odpor, ter so zasedle točke, določene za izkrcavanje čet. Pozneje so se izkrcali tudi vo-

jaki armade, nakar so pomorski šli zopet na svoje ladije. Sovražnik je zažgal Numino in tudi Alcovo. Aleksandrovskega niso Rusi zapeljili. Japonske zastave vihrajo sedaj pred palačo guvernerja v Aleksandrovsku in raz hiš v mestu. Ladije japonske eskadre niso trpele nobene škode, tako tudi ne mostvo.

Kitajska.

Iz Šangaja poročajo, da v Pekingu upajo, da bodo velevlasti podpirale vlado, ki hoče biti pri mirovnem sestanku zastopana. To morajo storiti tudi zategadelj, ker so z Japonsko vred podpisale pogodbo iz l. 1900., ki proglašata kitajsko suverenost. Kitajska ne razume Japoncev, ki nečejo slišati o kitajskih željah. Kitajska se bo kolikor bo v njeni moči ustavljala nameri Japoncev, osvojiti si Mandžurijo.

Protest ruskih poveljnikov.

London 26. julija. „Standard“ poroča iz Petrograda: V Petrov dvorec je takoj po carjevem povratku dospela brzojavka Lineviča, ki v razburljivem tonu protestira proti sklepni mira ter izraža prepričanje, da ruska armada v prihodnji bitki zmaga. Brzojavka je sestavljena v imenu mandžurske armade in nosi poleg Linevičevega podpisa tudi podpise: Kuropatkin, Batjanov, Kaulbars in Rennekampf.

Razgled po svetu.

Zadnje vesti. — Ob sestanku v Björkoe so si menjali baje brzojavke nemški cesar, ruski car in avstrijski cesar! — Japonci prodirajo na Sahalinu. — Mesto Kizliar v Kavkazu so naskočili uporniki. Mrtvih obilo. — Roosevelt sprejme ruske in japonske pooblaščenec za mir uradno dne 5. avg. — Preiskava radi atentata na sultana se vrši dalje, ker doslej še ni nobenega sledu o vzročiteljih.

Kriza na Ogrskem. — Proti vestem, ki se širijo po časopisih, da vladajo nasprotstva med posameznimi člani ministerstva glede postopanja z občinskimi zastopi, se zatrjuje, da so ministri Fejervaryjevega kabineta kakor v vsakem vprašanju, tako tudi v tej zadevi popolnoma solidarni. — V „Egyetertesu“ razpravlja dr. Wekerl o političnem položaju in pravi, da je prepričan, da kralj odneha. Zdi se mu, da bi bil vladar že zdavna dovolil madjarsko poveljevanje, ako bi se mu dala jamstva, da bi ta novi red in nagodba trajala najmanj tako dolgo kakor nagodba l. 1867., torej 30 do 40 let. Abo bi se kralja v tem oziru pomirilo, da bi se s tem končali vsi politični boji in da bi ta koncesija ne značila prehoda k personalni uniji, bi se madjarsko poveljevanje v armadi dovolilo tekem štiriindvajsetih ur!

Permanentni obrtni odsek. — V seji stalnega obrtnega odseka 26. t. m. je pričela podrobna razprava o zadrugah. O tej točki je poročal poslanec Foerk, rekši, naj se ta del vladnega načrta sprejme neizpremenjen. Temu se je upirale več odsekovih članov, ki so zahtevali zakonsko določbo, da morajo k obrtnim zadrugam pristopiti tudi vsa tovarniška podjetja, ki izdelujejo rokodelske proizvode. Vladni zastopnik dr. pl. Fried se je izrekel proti tej zahtevi, nakar se je glasovanje o tej točki odložilo na poznejši čas.

Točka o zadrugah pravilnih se je sprejela neizpremenjena. Takisto se je tudi sprejela zakonska določba o združitvi vseh že obstoječih zadrug v sporazumu s trg. in obrtnimi zbormicami v eno zadrugo. Prihodnja seja bo v četrtek dopoludne.

O atentatu na sultana. — „Agence de Constantinople“ je priobčila nastopno poročilo o atentatu: Po selamluku je v cesarski mošeji eksplodirala bomba. Sultan ni bil zadet ter je ušel atentatu, kakor po čudežu v blagor vsem njegovim narodom. Njegovo veličanstvo je pokazalo velikansko hladnokrvnost in pogum. Sultan je sam vodil kočijo v palačo, zahvaljuje se občinstvu za ovacije. Vse prebivalstvo prestolnice je ogorčeno radi atentata. Povodom atentata je bilo nekoliko oseb ubitih in ranjenih.

„Lokal-Anzeigerju“ poročajo iz Carigrada: Neki turški duhovnik, katerega so takoj po eksploziji odnesli kakor mrtvega, je v soboto zopet prišel k zavesti. Isti je izjavil, da je videl v svoji bližini nekega mladega moža s slannikom, ki si je dal opraviti z neko kočarjo. V tem trenutku se je dogodila grozna eksplozija, in izgubil je zavest. Grofu Szechenyi-ju paši je iz zraka padel na belo uniforno velik kos mesa. V trenutku atentata so sultana takoj obdali vojni minister Riza paša. Zekki paša in minister mornarice Dielal paša. Hoteli so ga prisiliti, da se vrne v mošejo, toda sultan jim je odgovoril: „Pustite me, hvalite se raje z ranjenci!“ Zdravnikom se je posrečilo sestaviti 25 mrličev, drugih delov

trupel ni bilo možno prepoznati. Petinšestdeset težko ranjenih se nahaja v bolnišnicah pri palači Jildiz. Pol ure po atentatu je bilo vse izpraznjeno in očiščeno. Na mesto atentata ni smel stopiti nihče.

„Preporod v Kristusu“ na Hrvaškem. — Urednik „Hrvatstva“, duhovnik Milan Hock, je odposlal na vse svečenstvo zagrebške nadškofije te dni poziv na skupščino za organizacijo katoliškega hrvaškega naroda proti hrvaškim „brezvercem“. Ta skupščina se ima vršiti prve dni avgusta. Proti tej skupščini se je oglasil v „Obzoru“ neki duhovnik, ki piše med drugim: „Hrvatstvo“ je za časa svojega 14 mesečnega obstanka več škodovalo veri in cerkvi, nego vsi ta zvali liberalni listi. Ono je s svojim nepremišljenim pisanjem izzvalo proti sebi vse inteligentni svet. Z brezprimernim načinom iz izzyalno učitelje, profesorje, ves literarni svet; lajike pa, ki bi jih imelo prepovrajati, odbilo je povsem od sebe. Preporodni akciji „Hrvatstva“ so stavili nasproti protiakcijo „Novi List“, „Pokret“ itd., na katere je „Hrvatstvo“ že davno vrglo svoj anathema ter jih proglasilo za zaveznike liberalcev, brezverce itd. Vse pisanje listov je izzvano po netaktičnosti ljudi okolo „Hrvatstva“. Ko bi ta „slavni“ organ izginil z lica zemlje, bi ponehalo to brezkoristno polemiziranje in pisanje omenjenih listov. Gorje veri in cerkvi, ko ju brani taki branitelji! Gorje vsakemu, ki ga brani „Hrvatstvo“! Nadalje pravi člankar: Urednik „Hrvatstva“ hoče organizirati hrvaški narod! Mi, duhovniki, naši cerkovniki, potem redovniki in redovnice, stavili se bomo v bojne vrste proti brezverskim posvetnjakom, pristašem „Pokreta“, Radiča itd. Po vseh župnijah se uvede to. To bo borba na nož, ko bo župnik v cerkvi javno psoval učitelja, župana in druge posvetnjake kakor brezverce, framazone in tako dalje. Ali ima res tudi to doživeti naš siromašni narod? Nam je-li treba klanja kakor na Slovenskem? Vprašamo gospoda Hocka, ki „proučava“ razmere drugih narodov, kake posledice je rodila ta klerikalna borba v sosedni Slovenski? Kje bi bil že narod slovenski v narodnem pogledu, da ni v njem nastala nespametna borba med klerikalci in liberalci!! In to nespametno, nekrščansko borbo hočejo uvesti tudi pri nas (na Hrvaškem)! No, ta poskus jim ne vspe! Hrvaško svečenstvo protestuje v ime koristi vere, cerkve in domovine proti poskusu, da se uvedejo te bratomorne borbe.

Zaključuje: Bratje svečeniki! Ne hodimo na limanice! Trebimo furčimaštvo, kjerkoli se pojavlja in v kateri si bodi obliki! Nam treba, da živimo v slogi in ljubezni s posvetnjaki, treba, da z njimi delamo na vseh poljih. Ne odbijajmo od sebe posvetnjakov, ampak hodimo skupno z njimi po izgledu velikih narodnih svečnikov: Strossmayerja, Mešiča, Račkoga, Torbarja, Pavlinoviča, Buliča itd. Ne bodimo fanatiki ter ne glejmo v vsakem lajiku brezverca in framazona, marveč bodimo previdni in blagi! V prvi vrsti je treba, da dajo svečeniki izgled samozatajevanja, sloge in ljubavi. Treba je, da je svečenik po svoji službi vsakemu pristopen; ne sme biti fanatik, ampak trezen in razumen človek, ki s svojo koncilijantnostjo priteguje lajike k sebi. Ako odbijemo lajike od sebe, tedaj smo pastirji brez ovac, tedaj poneha naše delovanje.

Ta članek iz „Obzora“ naj bi priobčili tudi slovenski klerikalni listi!

Istrski slovenski poslanci so se sešli 26. t. m. v Pulju. Razgovarjali so se baje o položaju, ki je nastal vsled abstinence večine. Sestanek je bil posledica pogovora poslanca Spinčiča z namestnikom Hohenlohem.

Po istrskih občinah. — Volitve iz tretjega razreda v Vizinadi so ovržene. Zmagala je bila zadnjič protigospiska stranka. Vladajoča stranka je pri volitvah zanalašč pustila napake, češ, če zmaga, jih jej že spregledajo na namestništvu, če propade, bodo služile izbornu pri utoku. Zgodilo se je slednje.

V Veprincu je odstopila hrvaška manjšina iz starašinstva, ker jej ni bilo mogoče ničesar delati ob laški objetnosti.

V Izuli je zmagala katoliška (!) stranka pri volitvah v tretjem razredu, v drugem in prvem pa liberalno-socialistična. Slovenska iz okolice in podobčine Korte se volitev ni udeležila.

Gibanje za ustavo na Ruskem. — Permanentni odsek kongresa zemstev in mest je sklenil prirediti navzlic policijski prepovedi več shodov po gubernijah ob Volgi, da tako pospeši med ljudstvom gibanje za ustavo.

Tatvine v Trstu. — Kuharici K. Vergas v Barkoviju so ukradli neznani tatovi 334 K, v

ulici Chiozza v magacinu Pavlinoviča pa so ukradli pri belem dnevu opoldne 800 K. O tatovih seveda ni ne duha ne sluha.

Žrtve morja. — Iz Opatije proti Iki sta se peljali dve gospi iz Ogrske. Veter je odnesel jedni klobuk z glave. Hitro je posegla čez čoln po klobuku, pri tem pa izgubila ravnotežje ter padla v morje. Še sedaj niso dobili trupla. Te dni je vrglo morje pri Opatiji na breg truplo mladeniča, čegar identičnost se še ni dala konstatovati.

Strah Amerikanov pred kitajskim bojkotom. — Ker so Kitajci jeli dosledno bojkotirati ameriški bombažni uvoz, je predsednik Roosevelt zapovedal trgovinskemu tajniku Matcalfu, da naj zopet pripozna kitajske naseljeniške potne liste. Kitajci se bodo zopet useljevali v Ameriko. V Ameriki so Japonci in Kitajci ustanovili društvo „Amerikan Asiatic-Association“, ki brani pravice Mongolcev v Zveznih Državah.

Nameravani atentat na Don Karlosa? — V Benetkah so prijeli nekega Španca, ki se je z nabasanim revolverjem priplazil v palačo Don Karlosa.

Francoski vojaki na žetvi. — Vojni minister je dovolil zbornim poveljnikom, da smejo dati kmetom na razpolago vojake, da jim pomagajo na žetvi.

Tudi istrsko laško politično društvo je sklenilo protest proti temu, da bi se postavila laška juridična fakulteta v Roveredu, ter se je izreklo za Trst. Kaj tiči za sklepanjem v prilog Trsta, smo že razkrili.

Grozovit zločin. — V Javorju, mali vasiči onkraj Podgrada, se je zgodila grozna žalost. Stari in mladi Miše se nista že dije časa razumela med seboj. Vzrok je baje bil, da je bil stari zapravljivec in ni hotel dati premoženja sinu, ki je oženjen. Zato se je sin strašno maščeval nad očetom. Počakal je očeta na njivi ter mu s srpom popolnoma odrezal glavo od telesa. V maščevalnosti je vzel odsekano glavo v roke in jo še enkrat po njivi zagnal.

Najvišjo železnico na svetu, Jungfrau-železnico, so v torek izročili prometu. S prvim vlakom se je peljalo obilno turistov iz vseh krajev.

V Petrogradu. — Novi policijski ravnatelj razvija veliko delavnost proti revolucionarni stranki. V noči od 22. na 23. t. m. je izvršil 221 hišnih preiskav. Aretovanih je bilo vse polno sumljivih ljudi. Pri teh preiskavah je zasačila policija kakih 2000 revolverjev, več bomb, mnogo materijala za izdelovanje bomb, polno revolucionarnih oklicev in tudi obsežno korespondenco petrogradskih revolucionarjev z revolucionarji v Parizu, v Novem Yorku v Londonu, v Genovi, v Stokholmu, v Bruslju in v Londonu. Iz te korespondence se vidi, da so ruski revolucionarji dobivali mnogo denarja iz inozemstva.

31 let je spala neka ženica v Villaciense pri Burgosu na Španskem. Ženo je pred 31 leti napadla božjast. Nedavno se je pa zbudila iz svojega kateleptičnega sná. Žena se dobro spominja na vse, kar je doživela pred spanjem. Vrlo se je začudila, ko je videla, kako so se postarali njeni rojaki, in nikakor noče verjeti, da je tako dolgo spala.

Nekaj o zgodovini mlinov. — V začetku napravljanja kruha je bilo, kakor v vseh drugih rečeh, vse jako priprosto. Zrnje se je stiklo med kamenjem in tako narejena moka zmešala v gosto testo, katero se je na gorkih kamnih speklo v kruh. Pozneje so zrnje tolkli v velikih možnarjih z različnimi tolkači in v sito presejali moko od trobov. Na slikah Theba v stari metropoli Egipta se je našla slikarja takega dela, katere starost se sedaj sodi do 5000 let. — Blizo enako si še sedaj pripravljajo kruh zamerci v notranji Afriki in malajci v južni Ameriki. Delo to je bilo seveda jako počasno. Vsled tega so ljudje začeli misliti na sredstvo, da bi se to delo pospešilo in ob enem polajšalo za ljudske moči. Iznšli so najprej nekaj stroj. Potem šele jua je prišlo na um, da bi to težko delo veliko lažje storiš voda ali veter. Sčasoma so te priprave kolikor mogoče spopolnili in tako smo prišli do današnjih mlinov.

O sestanku med ruskim carjem in nemškim cesarjem se sedaj jako mnogo razpravlja po listih. Ugiba se to in ono, da je nemški cesar nesproten ustavi v Rusiji, da je dal carju svetve glede vojne in miru, trdi se pa tudi, da to pomenja nove zveze po končani vojni, da bi se Rusija naslonila bolj na Nemčijo ter pristila zvezo s Francijo!

Cesar Viljem v Kodanju. — Cesar Viljen pride te dni v Kodanj ter obišče starega očeta carjevega, danskega kralja Kristijana. V političnih krogih pripisujejo temu sestanku obelvi darjev veliko važnost, ker je znano, da imo danski dvor velik upliv na carja Nikolaja.

Največji bogataši na svetu. — Pariški „Figaro“ je objavil natančno listo največjih bogatašev na svetu. I. Beit v južni Afriki ima 2 milijarde mark, kitajski državnik Li-Hung-Čang tudi 2 milijardi, I. B. Robinson v južni Afriki 1 in pol milijarde, I. D. Rockefeller 1 milijardo, Walter Astor 800 milijonov mark, knez Demidov na Ruskem 800 milijonov, Vanderbilt 400 milijonov, W. Rockefeller 400, Jakob Astor 300, lord Rotschild na Angleškem 300, vojvoda Westminsterški 300, Whitney v New Yorku 300, Pierpont Morgan 300, lord Sveagh na Angleškem 275, gospa Izidora Consiubo v Čili v južni Ameriki 275, Heine v Parizu 275, Rotschild na Dunaju 275, Rotschild v Parizu 275, nadvojvoda Friderik na Dunaju 275, Jurij Gould 275, Maurelssohn v Berlinu 250, gospa Hetty Green v New Yorku 225, A. Dreher v Avstriji 200, vojvoda devonširski na Angleškem 200, John Smith v Meksiki 180, knez Pless 180, grof Henckel-Donerers-mark 180, H. G. Vanderbilt 180, E. Rotschild v Parizu 150, Klaus Spreckels v S. Francisku 160, nadškof Kohn 160, knez Schwarzenberg v Avstriji 160, W. A. Clark v Montoni 160, Havermoyer v New Yorku 160, John W. Mackay 160, Armour v Cikagi 160, A. Rotschild v Londonu 140, James Maggi v Guatemali 140, vojvoda arenburški v Belgiji 120, vojvoda nortumberlanški na Angleškem 120 milijonov mark.

Beda na Španjolskem. — V San Lucar, Arcos in Bornos v pokrajini Cadix, kjer vlada velikanska beda, so delavci napadli pekarno in prodajalnice kruha. V omenjene kraje je bilo pozvano orožništvo!

Sultanov dar cesarju Franu Josipu. — Veliki konjar sultana, Faik paša, je dospel 28. t. m. na Dunaj ter je šel v cesarsko palačo, kjer biva kot gost cesarjev. Faik paša ima s seboj lastnoročno pismo sultanovo ter izroči cesarju arabskega konja, dar sultana Abdul Hamida.

Podržavljenje Italijanskih železnic. — Početkom tekočega meseca je več del italijanskih železnic — kakih 10.000 km — prešel v državni obrat. Država mora družbe, ki so dosedaj imele v obratu te železnice, za razne naprave in izdatke odškodovati in o tem bo razpravljala še zbornica, ki je sklicana v izredno sedanje.

Ruski dezertarji. — Ker je napovedana nova mobilizacija na Poljskem-Ruskem, prihajajo dan na dan v Galicijo v velikem številu ruski dezertarji, seveda največ židje.

Ječa v Italiji. — Znao je, da ima Italija najhujše ječe. Na Laškem se sicer vlečejo pravde po cela leta, pozovejo se psihološki in zdravniški izvedenci, govori se o modernih teorijah in reformah, odpravljena je smrtna kazen, toda ječe so uprav barbarske. Pravkar

je vsled poročila komendantorja Doria v zbornici prišlo na dan, da laški kaznjenci neusmiljeno stradajo. Nikjer v Evropi niso razmere tako slabe.

Kadenje med mladino. — Vrhovni zdravstveni svetnik prof. Exner na Dunaju je v neki seji govoril o kadenju med mladino ter predlagal, da bi se napravil zakon, po katerem bi se ne smelo prodajati tobaka in cigaret mladim pod 16 letom. Kdor bi se pregrešil, tega bi bilo treba obsojati. — S tem bi se že kaj doseglo, pred vsem pa treba dobre vzgoje doma!

Sultan in papiga. — Turški sultan je imel lepo papigo, ki se je bila naučila oponašati tuje glasove. Nekega dne pokliče papiga s sultanovim glasom prvega njegovega slugo; ta prihitel, ali bil je nemalo presenečen, ko je sultan rekel, da ga ni klical. Pa tudi sultan se je čudil. V tem trenutku pokliče papiga slugo zopet s sultanovim glasom. To pa je razljutilo sultana, da je skočil v sobo, kjer je bila papiga, jo prijel za vrat, ga zavil, jo vrgel ob tla ter rekel mogočno: Na Turškem sme biti samo en sultanov glas.

Nova bolezen na Reki. — V družini Vidali na Reki se je pojavila bolezen, katero zdravniki ne morejo imenovati. Mati Vidali in sin sta umrla; kri so poslali bakteriološkemu zavodu v Bidimpešti v svrhu analize in diagnoze. Ijuštvo govori o zastrupljenju krvi in o kugi.

Kako je rešil avtor svojo igro. — V Londonu je napisal neki pisatelj komedijo, katere pa občinstvo v gledališču ni smatralo za komedijo ter se radi tega ni smejalo. Po prvem aktu je uvidel avtor, da mu igra propade; radi tega je šel v garderobo ter se opravi, da prevzame sam ulogo komika, hoté tako rešiti svoje delo. V drugem aktu vzame škropilnico, s katero se škropi cvetove na vrtu, ter poškropi ž njo rožo, katero je nosil v gumbnici. Občinstvo se je nasmejalo, in drugi akt je bil rešen. V tretjem je zopet polil rože, ki so pa začele rasti, in zrastle je cel grm. To uprizorjenje je navdušilo občinstvo, da se je smejalo, in komedija je bila rešena.

Ivan Verdikon

v Gorici, Magistratna ulica 11.
je odprl

trgovino z raznim blagom

kakor: steklenice vseh mer in vrst, kozarci za vino in pivo, krožniki in razna posoda a kranjskega in inozemstva, svetiljke itd.

Cene zmerno, postrežba solidna. Za mnogobrojen obisk se topla priporočila rojakom iz mesta in dežele.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmeranih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče urabrškega in drobnega blaga ter tkanin, praje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in šoljarje.

Svetilnice. — Rožni vencl. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

CHRISTOFFLE

Namizno orodje in posodje vseh vrst.
Priznano težko posrobrnjeno najlepše forme.
Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.
Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.

C. kr. dvorni založniki

Christoffle & Cie — Dunaj

I. Opernring 5 (Heinrichshof).

— Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih. Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki gornjo tovarniško znamko in ime Christoffle.

Gorica — Gorica

Klimatično zdravišče.

Hôtel Südbahn

na Telovačnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razvečava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Ogrska

cvetlična paprika

iz Segedina I. vrste, sladka, garantir. pristna, priznana izvrstna vrsta. Lastni pridelek kg za K 5. Razpošilja po povzetju od 1 kg dalje franko. Nadaljne posebnosti: slanina, ogrski salami itd se zaračunajo najceneje.

Razpošiljalnica vsakovrstnih deželnih pridelkov

Haupt A. Rudolf

Budimpešta (Ogrsko) VII. Odvodgasse 22

Lekarnarja A. THIERRY-jev
BALZAM pristen le x varstveno znamko zelena nuna.

Najstareje ljudsko sredstvo proti pusu in pljučnim boleznim, kašlju, riganju, želodčnemu krču, slabomu teku, kislosti, zgagi, zaprtju, napihovanju, influenci, ranam, zobobolu itd. Franko na vanko pošto z zabojem vred: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic 5 K, 60 malih ali 30 dvojnatih steklenic 15 K.

Jedino pristno **Centifolijno mazilo.**
(Mazilo iz cvetlic tavkentok.)

Najmočnejše čistilno mazilo sedanjosti. Učinkuje gotovo pri zastarelih bolečinah in ranah. Stane s spretnico in poštino vred: 2 lončka K 2-60. Pri tvo jetino iz lekarne pri angelju varuhu A. THIERRY-ja v Pregradi pri Rogatcu-Slatini kamor naj se naslavljajo naročila. Da ta zdravila gotovo učinkujejo ter so nensomestna, pričuje brošurica s tisočimi zahvalnimi pismi, ki je pridjana zastoj balzamu, ali se isto dopolnje posebej na zahtevo.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, kréh in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobiva se zastoj in franko v priv. Schwannens-Apotheke, Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevano brezplačno.

Največja zaloga slik

v modernih in antiknih okvirjih, — umetniške vrednosti. — Slike prvih slovanskih slikarjev. — Nabožne slike slovečih slikarjev. — francoske, angleške in ameriške gravure velike umetniške vrednosti v okvirjih po želji odjemnikov.

Razstava slik v I. nadstropju, v prostorih tiskarne.

Knjigarna in trgovina z umetninami

A. Gabršček v Gorici.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

TEKALIŠČE JOSIPA VERDIJA št. 26.

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena in točna.

Zaloga piva

tovarno G. Auerjevih dedičov v Ljubljani in pilsenjskega piva „prazdroj“ v sloveče ceske „Mešianske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja za dobelo od 100 kg naprej.

Zemljevid

poknežene grofije Goriške in Gradiške s

Orstom in okolico

narisal E. Bombig

izdala in založila Slovanska knjigarna

A. Gabršček v Gorici.

Nategnjen na platnu s palicama zgoraj in spodaj (obseg 90x130 cm) s poštino vred K 9—

Isti zemljevid ukusno opremljen z oglasi narodnih tvevk, tudi na platnu in s palicama, s poštino vred K 4.50.

Pri želodčnih in črevesnih boleznih dojenčkov izvrstno deluje užitek Kufekejeve otroške moka z mlekom ali sama kar se je že tekom 20 let pokazalo. Ker je jako lahko prebavljiva in odvrata kal različnih bolezni, jo želodec lahko vsprejema, obenem pa omejuje škodljivo vretje snovi v toliki meri, da katar večkrat brez vsakih zdravniških sredstev izgine. Pri driski je večkrat Kufekejeva otroška moka edino sredstvo, ki je ne pospešuje, obenem pa zadostuje ta na vodi kuhana moka vsem zahtevam obranitve telesa, tudi glede na to, da dovaja obenem zadostno tekočin. Pri lažjih želodčnih ali črevesnih boleznih, se daje Kufekejeva otroška moka tudi lahko na mleku, če isto samo na sebi katara ne pospešuje.

Gostilna

= Mihael Rožič =

(prej Miklus)

v Oslavlju šte. 141 nad Pevmo toči sledeča pristna vina:

Burgundec liter 40 kr.
belo brisko " 36 "
modra frankinja " 40 "

Gostilna je preskrbljena tudi z mrzlimi in gorkimi jedili.

Cene zmerne, postrežba točna.

Glasovir

v dobrem stanu,

pripraven za vsakega, zelo močan, se dobi po nizki ceni. — Kje, pové upravništvo.

Br. 1° 27.

Natečaj.

V šolskem okraju goriške okolice se razpisuje v definitivno, event. v provizorno namješčenje:

1. mesto nadučitelja na dvo-razredni ljudski šoli v Ozeljanu;
2. mesta učiteljev-voditeljev na enorazrednih ljudskih šolah na Gorenjem polju, v Ločniku (slov. učni jezik), v Lokovcu, na Lokvah, v Lomu, pri Murvcih in v Ravnéh.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v postavah z dné 6. oktobra 1900, dež. zak. št. 26 in z dné 26. decembra 1901, dež. zak. št. 44.

Prosilci za katero teh mest naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje v teku šestih tednov po tretjem razglasu natečaja v uradnem listu pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

G. kr. okrajni šolski svet v Gorici,
dné 26. julija 1905.

Nova zaloga in trgovina

v Gorici, Židovska ulica št. 22.

Velika zaloga

olja, jajc, surovega in kuhanega masla ter vsega v trgovino jestvin spadajočega blaga.

Ker kupujem blago v veliki množini, lahko postrožem sl. občinstvu s tako nizkimi cenami, da se ne bojim nobene konkurence.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

Alojzij Bratuž.

A. Cigoj & Nemeč,

veletržca z vini

v Gorici, Magistratna ulica šte. 1,

toplo priporočata svojo zalogo pristnih belih vipavskih in briskih ter črnih istrskih vin.

Cene zmerne, postrežba točna.

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da smeta počenši s 1. avgustom tek. leta — vsled pridobljene koncesije od obrtne oblasti — sprejemati vsa naročila

električne luči in gonilnih naprav,

kakor tudi vsa popravila spadajoča v to stroko.

Z ozirom na dolgoletno vežbanje pri najboljših tvrdkah te stroke (Schuckert, Siemens & Halke) pričakujeta da, se bode slavno občinstvo ravno tako zapušno obračalo na podpisanca kakor doslej ter zagotavljata solidno in ceno izvršitev vsakega naročila spadajočega v našo stroko.

Sprejemata cenj. naročila ter dajata razna pojasnila spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel

Mehanična delavnica.

Vpeljava plina, vode in električne luči.

V Gorici, za vojašnico šte. 13.

Lampijone, krožnike, prtiče

iz papirja

prodaja po ugodnih cenah

knjigarna A. Gabršček.

„Narodni kolek“ koleke, poštne znamke in vse poštne vrednostnice prodaja
Knjigarna A. Gabršček.

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

priporočata svojo

zalogo šivalnih strojev

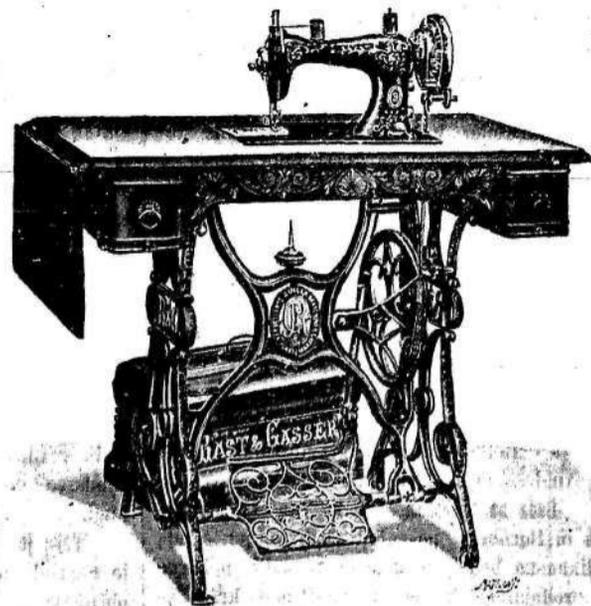
raznih sistemov,

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in poprave jamčiva od 5-10 let.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podružnica v Spiljetu. Zastopstvo v Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo in na menice po 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904. (v kronah): Članov 1781 z deleži K=113.382. — Hranilne vloge 1.554.989 13. — Posojila 1.570.810 39 — Vrednost hiš 110.675 — (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 75.101 91.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

— Zahtevajte pri nakupu —

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Para izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Auzsig & E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Dobiva se povsod!

Zastopnik: Umberto Bozzini — Gorica, Stolna ulica št. 9.